

Umetniška gimnazija – glasbena smer
Modul A: glasbeni stavek

Posodobljeni učni načrt

KLAVIR

Obvezni predmet

280 ur

Posodobljeni učni načrt

KLAVIR, Modul A: glasbeni stavek

Obvezni predmet(280 ur)

Posodobljeni učni načrt so pripravile:

Predsednica predmetne komisije:

Lidija Malahotky Haas, prof., Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana

Članice:

Tatjana Dvoršak, prof., Konservatorij za glasbo in balet Maribor

Jožica Grebenšek, prof., Glasbena šola Fran Korun Koželjski Velenje

mag. Larisa Čanji, prof., Glasbena šola Celje

Selma Chicco Hajdin, prof., Glasbena šola Koper

Tina Hribar, prof., Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana

Vodja in koordinatorka predmetne skupine za klavir:

Mateja Valič Presetnik, spec., Glasbena šola v Zavodu sv. Stanislava Ljubljana

Vodja področne skupine za glasbeno šolstvo:

dr. Dimitrij Buermann, Zavod RS za šolstvo

Recenzenta:

red. prof., Hinko Haas, Univerza v Ljubljani / Akademija za glasbo

Maja Faganel, prof., Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana

Izdala: Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, Zavod RS za šolstvo

Za ministrstvo: **dr. Žiga Turk**

Za zavod: **mag. Gregor Mohorčič**

Uredili: **izr. prof., mag. Ivan Florjanc, Marija Gregorc, prof. in mag. Tomaž Faganel**

Jezikovni pregled: **Mira Turk Škraba**

Objava na spletnem naslovu:

http://www.mizks.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_srednje_in_visje_solstvo_ter_izobrazevanje_odraslih/srednjesolsko_izobrazevanje/srednjesolski_izobrazevalni_programi/

Prva izdaja

Ljubljana, 2012

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

37.091.214:780.616.433(0.034.2)

POSODOBLJENI učni načrt. Klavir [Elektronski vir] : obvezni predmet : 280 ur / [pripravili Lidija Malahotky Haas ... et al.]. - El. knjiga. - Ljubljana : Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport : Zavod RS za šolstvo, 2012. - (Umetniška gimnazija - glasbena smer. Modul A, Glasbeni stavek)

ISBN 978-961-03-0113-4 (pdf, Zavod RS za šolstvo)

1. Malahotky Haas, Lidija
265661696

Posodobljeni učni načrt za predmet klavir (glasbeni stavek) je pripravila Predmetna skupina za posodabljanje učnega načrta za klavir. Pri posodabljanju je izhajala iz učnega načrta za predmet klavir (glasbeni stavek) določenega na 15. seji Strokovnega sveta RS za splošno izobraževanje, 7. 5. 1998. Posodobljeni učni načrt je posledica sprememb in novosti v pedagoški praksi na področju inštrumentalnega pouka.

Posodobljeni učni načrt je Strokovni svet RS za splošno izobraževanje določil na 154. seji 24. januarja 2013.

VSEBINA

1 OPREDELITEV PREDMETA	4
2 SPLOŠNI CILJI	4
3 OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE PREDMETA	5
4 STANDARDI ZNANJA IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA	14
5 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA.....	15
5.1 Preverjanje in ocenjevanje znanja	16
5.2 Medpredmetne povezave.....	17
6 MATERIALNI POGOJI	18
7 ZNANJE IZVAJALCEV	18

1 OPREDELITEV PREDMETA

Predmet klavir v programu Umetniška gimnazija – glasbena smer, modul A: glasbeni stavek poučujemo vsa štiri leta v skupnem obsegu 280 ur. Učno uro izvajamo individualno enkrat tedensko.

Na tej ravni izobraževanja skupaj z drugimi strokovnimi predmeti vzgajamo in izobražujemo mlade glasbene talente.

Dijaki¹ pri pouku klavirja poglobljajo svoja praktična in teoretična znanja. Pri tem razvijajo motorične sposobnosti, slušne zaznave, občutek za fraziranje, pa tudi umetniško doživljanje in izražanje. Predmet klavir omogoča tudi spoznavanje stilnih značilnosti različnih obdobj.

Upoštevati je treba, da imajo dijaki lahko različno predznanje. Naloga učitelja je, da glede na to dijakom omogoči optimalni razvoj.

2 SPLOŠNI CILJI

Dijaki pri predmetu klavir:

- razvijajo glasbeni talent;
- razvijajo ustvarjalne sposobnosti;
- odkrivajo, razvijajo in poglobljajo svoje glasbene sposobnosti in predznanje;
- spoznavajo, razumejo in uporabljajo strokovne glasbene izraze;
- gradijo in izboljšujejo izvajalsko tehniko;
- spoznavajo in obvladujejo izrazne možnosti inštrumenta;
- razvijajo občutek za ritem in fraziranje;
- razumejo in praktično uporabljajo zakonitosti glasbene teorije;
- se navajajo na estetsko doživljanje in razvijajo glasbeni okus;
- ob sistematični vadbi razvijajo delovne navade in odnos do dela;
- skupaj z učiteljem usmerjajo in razvijajo svoje pianistične sposobnosti;
- razvijajo sposobnosti za načrtovanje učenja;
- razvijajo odgovornost za svoje znanje;
- spremljajo in presojujejo uspešnost svojega napredka;
- na nastopih predstavljajo svoje poustvarjalne dosežke;
- se vključujejo v komorne skupine, zборе in druge skupne projekte ter se pri tem navajajo na medsebojno umetniško sodelovanje;

¹ V tem učnem načrtu izraz *dijak* velja enakovredno za *dijaka* in *dijakinjo*. Enako izraz *učitelj* velja enakovredno za *učitelja* in *učiteljico*.

- izvajajo dela slovenskih skladateljev, ob tem spoznavajo domačo glasbeno ustvarjalnost in razvijajo zavest o pomenu ohranjanja narodove samobitnosti in primerjave z evropsko glasbeno dediščino;
- aktivno sodelujejo pri ustvarjalnih projektih in razvijajo samoiniciativnost in podjetnost;
- skrbijo za kakovost učnega jezika;
- se sporazumevajo v slovenščini;
- kritično uporabljajo informacijsko tehnologijo;
- uporabljajo računalniške programe in pridobivajo podatke iz različnih virov;
- se vključujejo v domača in mednarodna šolska partnerstva;
- ob koncu šolanja dosežajo zahtevano znanje za nadaljevanje študija.

3 OPERATIVNI CILJI IN VSEBINE PREDMETA

Cilji in vsebine so urejeni po tematskih sklopih.

3.1.1 Tehnične in muzikalne prvine	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – teoretično in praktično obvladujejo lestvice z ustreznimi prstnimi redi; – uporabljajo različne prstne artikulacije, kontrolirajo in zavestno usvajajo osnovne elemente tehnike; – sproščajo izvajalski aparat; – razvijajo prstno tehniko. 	<ul style="list-style-type: none"> – Diatonične lestvice v razdalji oktave, vzporedno čez štiri oktave in kombinirano – Akordi, durovi in molovi kvintakordi in septakordi z obrati čez štiri oktave vzporedno in kombinirano (velika razložitve)
3.1.2 Etude	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – igrajo etude, ki so primerne njihovim sposobnostim in predznanju; – povezujejo svoj glasbeni in tehnični razvoj, razvijajo izostren sluh in občutek za živ utrip; – razvijajo koncentracijo. 	<ul style="list-style-type: none"> – C. Czerny, Etude, op. 821 in op. 299 (2., 3. in 4. zvezek) – J. B. Cramer – H. von Bülow, Šestdeset etud – E. Pozzoli, 24 etud – H. Berens, Etude, op. 61

3.1.3 Barok in predklasika	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se poglobijo v značilnosti in posebnosti baroka in predklasike (artikulacija, fraziranje, okraševanje, dinamika); – se seznanijo z zakonitostmi notnega zapisa. 	<ul style="list-style-type: none"> – – J. S. Bach: Dvoglasne invencije – J. S. Bach: Mali preludiji, Fugette

3.1.4 Ciklične oblike iz obdobja klasicizma (sonatine, sonate, variacije)	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> — se seznanjajo s cikličnimi glasbenimi vrstami in manjšimi oblikami (variacije, plesi idr.) in jih obvladujejo; — upoštevajo slogovne in tehnične zakonitosti; — razvijajo osebni izraz, zbranost in vzdržljivost. 	<ul style="list-style-type: none"> – M. Clementi, Sonatine – J. Haydn, Sonatine in sonate (lažje) – W. A. Mozart, Dunajske sonatine, variacije, fantazije, rondoji – L. van Beethoven, Sonatine

3.1.5 Skladbe 19., 20. in 21. stoletja	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – spoznavajo glasbene oblike romantike in impresionizma; – se seznanijo z novimi glasbenimi vrstami in oblikami, s krajšimi razpoloženskimi skladbami in plesnimi oblikami; – spoznavajo in uporabljajo interpretacijske posebnosti romantike in impresionizma (rubato, barvno niansiranje, dinamika, pedalizacija); – spoznavajo klavirsko literaturo tega obdobja; – spoznavajo nove razsežnosti zvoka. 	<ul style="list-style-type: none"> – E. Grieg, Lirične skladbe, op. 12 in 38, Pesmi brez besed – R. Schumann, Mladinski album – F. Mendelssohn Bartholdy, Otroške skladbe, op. 72 – F. Schubert, Valčki – S. Prokofjev, Otroška glasba, op. 65

3.1.6 Skladbe slovenskih avtorjev	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – s skladbami slovenskih skladateljev spoznavajo, ohranjajo, negujejo in oživljajo domačo umetnost; – spoznavajo različne sloge pisanja slovenskih avtorjev. 	<ul style="list-style-type: none"> – Slovenske klavirske skladbe za mladino (ur. Z. Bradač, S. Hrašovec) – M. Kozina, Divertimenta

3.2.1 Tehnične in muzikalne prvine	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – teoretično in praktično obvladujejo lestvice z ustreznimi prstnimi redi; – uporabljajo različne prstne artikulacije, kontrolirajo in zavestno usvajajo osnovne prvine tehnike; – sproščajo izvajalski aparat; – razvijajo prstno tehniko. 	<ul style="list-style-type: none"> – Diatonične lestvice v razdalji terce, vzporedno čez štiri oktave in kombinirano – Kromatična lestvica v dveh oktavah vzporedno – Akordi, durovi in molovi kvintakordi in obrati čez štiri oktave vzporedno in kombinirano (velika razložitev) – Dominantni in zmanjšani septakord (mala razložitev)

3.2.2 Etude	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – igrajo etude, ki so primerne njihovim sposobnostim in predznanju; – povezujejo lasten glasbeni in tehnični razvoj; razvijajo izostren sluh in občutek za živ utrip; – razvijajo koncentracijo. 	<ul style="list-style-type: none"> – – – C. Czerny, Etude, op. 821 in 299 – J. B. Cramer – H. von Bülow, Šestdeset etud – E. Pozzoli, 24 etud – H. Berens, Etude, op. 61 – M. Clementi, Gradus ad Parnassum

3.2.3 Barok in predklasika	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
Dijaki: <ul style="list-style-type: none"> – se poglobijo v značilnosti baroka in predklasike; – se seznanijo z zakonitostmi notnega zapisa in ga znajo pravilno izvajati. 	<ul style="list-style-type: none"> – – J. S. Bach, Dvoglasne invencije; – J. S. Bach, Preludiji (12, 6) in Fugette

3.2.4 Ciklične oblike iz obdobja klasicizma (sonatine, sonate, variacije)	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
Dijaki: <ul style="list-style-type: none"> – se seznanjajo s cikličnimi glasbenimi vrstami in manjšimi oblikami (variacije, plesi idr.) in jih obvladujejo; – upoštevajo slogovne in tehnične zakonitosti; – razvijajo osebni izraz, zbranost in vzdržljivost. 	<ul style="list-style-type: none"> – M. Clementi, Sonate – J. Haydn, Sonate Hob. XVI/12, 13, 35, 40 itn. – W. A. Mozart, Sonate K 280, K 282, K 283, K 545 – Variacije, fantazije, rondoji skladateljev klasicizma

3.2.5 Skladbe 19., 20. in 21. stoletja	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
Dijaki: <ul style="list-style-type: none"> – spoznavajo glasbene oblike romantike in impresionizma; – se seznanijo z novimi glasbenimi vrstami in oblikami, s krajšimi razpoloženskimi skladbami in s plesnimi oblikami; – spoznavajo in uporabljajo interpretacijske posebnosti romantike in impresionizma (rubato, barvno niansiranje, dinamika, 	<ul style="list-style-type: none"> – E. Grieg, Lirične skladbe, op. 12 in 38 – F. Mendelssohn Bartholdy, Pesmi brez besed – F. Schubert, Valčki, Improptuji – F. Chopin, Nocturni, Valčki – P. I. Čajkovski, Letni časi – B. Martinů, Lutke

pedalizacija); – spoznavajo klavirsko literaturo tega obdobja; – spoznavajo nove zvočne razsežnosti.	– S. Prokofjev, Babičine pripovedke
--	-------------------------------------

3.2.6 Skladbe slovenskih avtorjev

OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
Dijaki: – s skladbami slovenskih skladateljev spoznavajo, ohranjajo, negujejo in oživljajo domačo umetnost; – spoznavajo različne sloge pisanja slovenskih avtorjev.	– – Slovenske klavirske skladbe za mladino (ur. Z. Bradač in S. Hrašovec) – L. M. Škerjanc, 24 diatoničnih preludijev – M. Kozina, Divertimento

3.3.1 Tehnične in muzikalne prvine

OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
Dijaki: – teoretično in praktično obvladujejo lestvice z ustreznimi prstnimi redi; – uporabljajo različne prstne artikulacije, kontrolirajo in zavestno usvajajo osnovne elemente tehnike; – sproščajo izvajalski aparat; – razvijajo prstno tehniko.	– Diatonične lestvice v razdalji oktave in terce, vzporedno čez štiri oktave in kombinirano – Kromatična lestvica čez štiri oktave vzporedno – Akordi, durovi in molovi kvintakordi z obrati vzporedno čez štiri oktave (velika razložitve) – Dominantni in zmanjšani septakord z obrati čez dve oktavi vzporedno

3.3.2 Etude	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – igrajo etude, primerne njihovim sposobnostim in predznanju; – razvijajo izostren sluh in občutek za živ utrip glasbe; – razvijajo koncentracijo. 	<ul style="list-style-type: none"> – C. Czerny, Etude, op. 821, 299 in 740 – J. B. Cramer – H. von Bülow, Šestdeset etud – I. Moscheles, Etude, op. 70 – M. Clementi, Gradus ad Parnassum

3.3.3 Barok in predklasika	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se poglobijo v značilnosti baroka in predklasike; – se seznanijo z zakonitostmi notnega zapisa baročne glasbe. 	<ul style="list-style-type: none"> – J. S. Bach, Dvoglasne invencije – J. S. Bach, Triglasne invencije (Sinfonie) – J. S. Bach, Francoske suite – D. Scarlatti, Sonate

3.3.4 Ciklične oblike iz obdobja klasicizma (sonatine, sonate, variacije)	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanjajo s cikličnimi glasbenimi vrstami in manjšimi oblikami (variacije, plesi idr.) in jih obvladujejo; – upoštevajo slogovne in tehnične zakonitosti; – razvijajo osebni izraz, zbranost in vzdržljivost. 	<ul style="list-style-type: none"> – M. Clementi, Sonatine – J. Haydn, Sonatine in sonate, Hob. XVI/5, 8, 9, 12, 13, 21, 27, 35, 40 idr. – W. A. Mozart, Sonate K 282, 283 in 545 – Variacije, fantazije, rondoji J. Haydna, W. A. Mozarta in L. van Beethovna

3.3.5 Skladbe 19., 20. in 21. stoletja

OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none">– spoznavajo glasbene oblike romantike in impresionizma;– se seznanijo z novimi glasbenimi vrstami in oblikami, s krajšimi razpoloženskimi skladbami in s plesnimi oblikami;– spoznavajo in uporabljajo interpretacijske posebnosti romantike in impresionizma (rubato, barvno niansiranje, dinamika, pedalizacija);– spoznavajo klavirsko literaturo tega obdobja;– spoznavajo nove zvočne razsežnosti.	<ul style="list-style-type: none">– E. Grieg, Lirične skladbe, op. 12 in 38– F. Mendelssohn Bartholdy, Pesmi brez besed– F. Schubert, Valčki, Improptuji D 899 in 935– F. Chopin, Preludiji, op. 28, nokturni, valčki– P. I. Čajkovski, Letni časi– E. Grieg, Poetic tone-picture, op. 3– B. Bartók, Mikrokozmos– C. Debussy, Dve arabeski– B. Martinů, Lutke– S. Prokofjev, Babičine pripovedke

3.3.6 Skladbe slovenskih avtorjev

OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none">– s skladbami slovenskih skladateljev spoznavajo, ohranjajo, negujejo in oživljajo domačo umetnost;– spoznavajo različne sloge pisanja slovenskih avtorjev.	<ul style="list-style-type: none">– Slovenske klavirske skladbe za mladino (ur. Z. Bradač in S. Hrašovec)– L. M. Škerjanc, 12 preludijev za klavir– M. Lipovšek, Dvanajst mladinskih pesmi– M. Kozina, Sonatina facile

3.4.1 Tehnične in muzikalne prvine

OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none">– teoretično in praktično obvladujejo lestvice z ustreznimi prstnimi redi;– uporabljajo različne prstne artikulacije, kontrolirajo in zavestno usvajajo osnovne elemente tehnike;– sproščajo izvajalski aparat;– razvijajo prstne tehnike.	<ul style="list-style-type: none">– Diatonične lestvice v razdalji terce in sekste vzporedno čez štiri oktave in kombinirano– Dominantni in zmanjšani septakord z obrati čez štiri oktave vzporedno

3.4.2 Etude	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – igrajo etude, ki so primerne njihovim sposobnostim in predznanju; – povezujejo lasten glasbeni in tehnični razvoj; razvijajo izostren sluh in občutek za živ utrip; – razvijajo koncentracijo. 	<ul style="list-style-type: none"> – C. Czerny, Etude, op. 821 in 740 – J. B. Cramer – H. von Bülow, Šestdeset etud – E. Neupert, Triintrideset etud – I. Moscheles, Etude, op. 70 – M. Clementi, Gradus ad Parnassum – M. Moszkowski, Virtuozne etude, op. 72

3.4.3 Barok in predklasika	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se poglobijo v značilnosti baroka in predklasike; – se seznanijo z zakonitostmi notnega zapisa. 	<ul style="list-style-type: none"> – J. S. Bach, Triglasne invencije (Sinfonie) – J. S. Bach, Francoske suite – J. S. Bach, Preludiji in fuge, WTK 1 in 2 – G. F. Händel, Suite, fantazije – D. Scarlatti, Sonate

3.4.4 Ciklične oblike iz obdobja klasicizma (sonatine, sonate, variacije, rondoji)	
OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – se seznanjajo s cikličnimi glasbenimi vrstami in manjšimi oblikami (variacije, plesi idr.) in jih obvladujejo; – upoštevajo slogovne in tehnične zakonitosti; – razvijajo osebni izraz, zbranost in vzdržljivost. 	<ul style="list-style-type: none"> – J. Haydn, Sonate Hob. XVI/20, 21, 23, 28, 31, 33, 46, 49, 50, 52 itn. – W. A. Mozart, Sonate K 282, 309, 311, 330, 331, 332, 333, Variacije, Fantazije – L. van Beethoven, Sonate, op. 2, 10 in 14, Variacije

3.4.5 Skladbe 19., 20. in 21. stoletja

OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none">– spoznavajo glasbene oblike romantike in impresionizma;– se seznanijo z novimi glasbenimi vrstami in oblikami, s krajšimi razpoloženskimi skladbami in s plesnimi oblikami;– spoznavajo in uporabljajo interpretacijske posebnosti romantike in impresionizma (rubato, barvno niansiranje, dinamika, pedalizacija);– spoznavajo klavirsko literaturo tega obdobja;– spoznavajo nove zvočne razsežnosti.	<ul style="list-style-type: none">– E. Grieg, Lirične skladbe, op. 12 in 38– R. Schumann, Phantasiestücke, op. 12– F. Mendelssohn Bartholdy, Pesmi brez besed– F. Schubert, Valčki, Improptuji D 899 in 935– F. Chopin, Preludiji, op. 28, nokturni, valčki, mazurke– P. I. Čajkovski, Letni časi– E. Grieg, Poetic tone-picture, op. 3, Nocturno, op. 54– C. Debussy, Preludiji, Dve arabeski– B. Bartók, Ten Easy Pieces– A. Skrjabin, Preludiji

3.4.6 Skladbe slovenskih avtorjev

OPERATIVNI CILJI	VSEBINE
<p>Dijaki:</p> <ul style="list-style-type: none">– s skladbami slovenskih skladateljev spoznavajo, ohranjajo, negujejo in oživljajo domačo umetnost;– spoznavajo različne sloge pisanja slovenskih avtorjev.	<ul style="list-style-type: none">– J. Ravnik, Moment, Čuteči duši– L. M. Škerjanc, 12 preludijev za klavir– M. Lipovšek, Dvanajst mladinskih pesmi– K. Pahor, Slovenska suita za klavir– D. Škerl, Dve etudi– P. Šivic, Klepetulja– V. Ukmar, Ekspresije– J. Matičič, Suita za klavir– P. Kopač, Dvanajst preludijev

Poleg naštetih skladb uporabljamo tudi drugo gradivo iz bogate zakladnice klavirske literature. Vsako leto je treba delati tudi igro a vista, transponirati etude (Czerny, op. 821), v tretjem in četrtem letu pa spremljati pevce in instrumentaliste ter samostojno študirati skladbe iz različnih obdobj.

4 STANDARDI ZNANJA IN MINIMALNI STANDARDI ZNANJA

Standardi znanja so določeni z obvladovanjem posameznih sklopov predpisanih vsebin in izkazujejo pričakovano stopnjo obvladovanja inštrumenta in muziciranja, kar se izraža na področjih tehnike in obvladovanja inštrumenta, muzikalnosti in izraznosti, natančnosti in zanesljivosti, vzdržljivosti in koncentracije ter težavnosti izvajanega programa.

Minimalni standardi znanja so operacionalizirani cilji (količina in kakovost znanja, spretnosti in veščin), ki naj bi jih dijak dosegel in izkazal za pozitivno oceno (zadostno) in so tista kakovost in količina znanja, spretnosti in veščin, ki so nujni za nadaljnje učenje in razvoj pri določenem predmetu. So mejna kategorija obvladovanja inštrumenta, pri čemer so omejeni tehnika, razumevanje notnega besedila in muzikalno podajanje, izbor glasbenih vsebin pa je morda malo lažji, vendar je izvedba celotnega programa še sprejemljiva.

Minimalni standardi znanja so izraženi v izpitnih vsebinah po posameznih letnikih.

V vseh letnikih dijaki/dijakinje na letnem izpitu vsaj eno skladbo izvajajo na pamet.

1. letnik – letni izpit:

- durova in molova lestvica čez štiri oktave v razdalji oktave kombinirano;
- akordna vaja – velika razložitev durovega trizvoka z obrati;
- etuda iz poglavja 3.1.2;
- J. S. Bach, Mali preludij ali dvoglasna invencija;
- sonatina (dva stavka) ali sonata (dva stavka);
- poljubna skladba iz poglavja 3.1.5;
- skladba a vista.

2. letnik – letni izpit:

- durova in molova lestvica v razdalji oktave ali terce čez štiri oktave kombinirano;
- akordna vaja – velika razložitev molovega in durovega trizvoka z obrati;
- etuda iz poglavja 3.2.2;
- transponirane etude iz C. Czerny, op. 821;
- J. S. Bach, Mali preludij (6) ali dvoglasna invencija;
- sonatina ali sonata (dva stavka) iz poglavja 3.2.4;
- skladba a vista.

3. letnik – letni izpit:

- **durova in molova lestvica v razdalji terce ali sekste čez štiri oktave kombinirano;**
- **akordna vaja – velika razložitev dominantnega četverozvoka z obrati;**
- **etuda iz poglavja 3.3.2;**
- **J. S. Bach, Francoska suita, dva stavka (obvezna Sarabanda) ali dvoglasna invencija;**
- **sonata (dva stavka) iz poglavja 3.3.4;**
- **skladba iz poglavja 3.3.5;**
- **skladba a vista;**
- **spremljava.**

4. letnik – letni izpit:

- **etuda iz poglavja 3.4.2;**
- **J. S. Bach, Triglasna invencija (Sinfonia) ali dva stavka iz Francoske suite (obvezna Sarabanda) ali preludij in fuga iz WTK;**
- **klasicistična sonata (dva stavka);**
- **skladba iz poglavja 3.4.5;**
- **samostojno izbrana in naučena skladba;**
- **skladba a vista;**
- **spremljava.**

5 DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Delo temelji na poznavanju dijakovega tehničnega in muzikalnega znanja ter njegovih psihofizičnih sposobnosti. Učni načrti so le podlaga za delo. Praksa kaže, da prihaja v razvoju posameznikov do precejšnjih razlik. V praksi to pomeni prilagajanje načina poučevanja in napredovanja dijakovim individualnim sposobnostim, psihofizičnim ter emocionalnim sposobnostim in tudi znanju.

Bistvene prvine klavirskega pouka so igra z lista (igra a vista), transponiranje skladb in spremljav ter samostojno študiranje skladb različnih slogov. Priporočljivo je tudi igranje preprostih (npr. narodnih) pesmi po posluhu z ustrezno spremljavo.

Širok izbor klavirske literature učitelju omogoča izbor del, ki bodo najbolj koristila posamezniku. Dijak naj znanje stopnjuje glede na zmožnosti. Pri tem ne sme izpuščati temeljnega znanja, ki je nujno za obvladovanje zahtevnejših del. Posebno pozornost velja nameniti tudi pomnjenju. Dijake je treba spodbujati k samostojnemu študiju skladb v okviru učnega programa in tudi posebnih zanimanj, ki jih dijak oblikuje med šolanjem. Prav tako ne smemo zanemariti igre a vista in improvizacije, ki omogočata dijaku, da se hitreje znajde v nepredvidljivih okoliščinah. Ob koncu šolanja mora dijakovo znanje ustrezati snovi dveh

letnikov glavnega predmeta klavirja. Priporočljivo število skladb za posamezno leto so štiri etude, tri polifone skladbe, dve sonatini ali sonata (lahko tudi variacije, rondo) in tri skladbe različnih značajev 19. do 21. stoletja.

Učitelj naj spodbuja dijaka tudi k obisku koncertov, ki so pomemben vir izkušenj in informacij, ki jih ne more dati sam pouk; dijak tako spoznava bogastvo glasbene literature in se srečuje z interpretativnimi dosežki priznanih umetnikov, kar oblikuje njegovo umetniško osebnost; ob tem spoznava zakonitosti profesionalnega dela svojega področja tudi s praktičnih, z organizacijskih in drugih vidikov, ki pomembno vplivajo na to dejavnost.

5.1 Preverjanje in ocenjevanje znanja

Pomembno je, da ločimo preverjanje in ocenjevanje. Rezultatov preverjanja ne uporabimo za ocenjevanje.

Preverjanje

Pri preverjanju znanja učitelj redno spremlja dijakov razvoj in napredek, preverja njegovo moč dojetanja, raven znanja in zmožnosti, pa tudi daje dijaku povratne informacije o njegovem napredovanju. Sprotno razčlenjevanje dijakovih dosežkov znanja in morebitnih pomanjkljivosti lahko ustvarja kar najbolj celovito in realno sliko o napredku in morebitnih zagatah posameznega dijaka; na tem temelju učinkoviteje pripravimo načrt nadaljnjega dela, dajemo jasnejše napotke za plodovitejšo vadbo oz. učenje.

Preverjati je treba redno in na različne načine, na področjih, kot so navedena.

Učitelj preverja znanje:

- pri vsaki individualni uri pouka,
- na internih in javnih nastopih.

K preverjanju lahko učitelj občasno povabi tudi druge učitelje istega ali sorodnega predmeta, kar bo okrepilo timsko delo, izmenjavo izkušenj in usklajevanje meril.

Ocenjevanje

Glede na naravo inštrumentalnega pouka dijakovo znanje ocenjujemo z izvedbo izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih. Ocenjujemo tehnično obvladovanje inštrumenta,

natančnost in zanesljivost izvedbe, prikaz muzikalnosti ter težavnost programa. Na letnem izpitu določi končno oceno izpitna komisija.

5.2 Medpredmetne povezave

Namen interdisciplinarnega povezovanja med bolj ali manj sorodnimi predmeti je močnejša vez ter vzajemno učinkovanje in prenosljivost znanja, s čimer gradimo pogoje za večjo ustvarjalnost, podjetnost in boljšo didaktično učinkovitost na vseh vpletenih predmetnih področjih. Večja prenosljivost znanja oblikuje tudi samostojnejšo osebnost, ki se laže spopada z različnimi izzivi v stroki in v življenju. Zmožnost povezovanja različnih znanj, uvidov in spretnosti pa hkrati prispeva k večji kulturni in etični zavesti ter osebnostni trdnosti posameznika.

Medpredmetno povezovanje pomeni iskanje povezav predmeta z drugimi predmetnimi področji, sodelovanje učiteljev različnih predmetnih področij v učno-vzgojnih dejavnostih, vzajemno načrtovanje skupne ali sočasne obravnave sorodnih vsebin in podobno. Učitelj se povezuje z drugimi strokovnimi člani pedagoškega aktiva, sodeluje pri načrtovanju medpredmetnih povezav in ustvarjalno sodeluje pri izvajanju učnega procesa.

Dijaki se različno medpredmetno ustvarjalno povezujejo z drugimi glasbeniki: pri predmetu glasbeni stavek, komorni igri, v vokalno-inštrumentalnih sestavih (spremljava zbora in solistov) ipd. Svoje teoretsko znanje, pridobljeno pri pouku solfeggia, harmonije, kontrapunkta, oblikoslovja, pa tudi zgodovine, umetnostne ter zlasti glasbene zgodovine, pa lahko uporabljajo pri kompozicijski in slogovni analizi skladb, kar je v prid boljšemu razumevanju in posledično tudi bolj kakovostni izvedbi skladb. Ob razločevanju in poglobljanju v slogovne posebnosti npr. baroka, klasike, romantike ipd. si dijaki ustvarjajo močnejši osebni uvid v značaj, vsebino in posebnosti določenega zgodovinskega obdobja slovenske in evropske zgodovine.

Obstajajo tudi druge medpredmetne povezave, ki so bolj splošne narave, o čemer govorijo številne specifične mednarodne študije in raziskave.

6 MATERIALNI POGOJI

Pouk naj bo v svetlem, zvočno in akustično izoliranem prostoru. Inštrument mora biti uglašen in redno vzdrževan. Priporočljiva je uporaba metronoma.

7 ZNANJE IZVAJALCEV

Izvajalci	Znanja
Učitelj	Klavir